

# การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาประชาชนในเขตบางกะปิ

## A Study of Political Culture of Democracy in Bangkok Metropolis: Case of People in Bangkapi District

<sup>1</sup>อมร พิกุลงามโชติ (Amon Pikulngamchot)

<sup>2</sup>ณฐมน หมวกฉิม (Nathamon Muakchim)

สถาบันรัชต์ภาคย์ (Rajapark Institute)

Email: Lux-nitta@hotmail.com

Received December 23, 2020; Revised February 24, 2021; Accepted April 20, 2021

### Abstract

The purposes of this research were (1) to study about the level of democratic political culture of people in Bangkapi District, Bangkok Metropolis; and (2) to compare the different backgrounds of people and democratic political culture of people in Bangkapi District, Bangkok Metropolis. The population consisted of 400 people in Bangkapi District, Bangkok Metropolis. The research instrument was a questionnaire. The reliability was 0.790. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t – test and F–test (One – way ANOVA). The results of the research were as follows: 1. The level of democratic political culture of people in Bangkapi District, Bangkok Metropolis, overall was in the high level; and 2. The comparison result found that the political culture of people in Bangkapi District, Bangkok Metropolis with different gender and age had no difference, but people with different educational levels, income and political attitude were statistically significantly different at the .05 level.

**Keywords:** political culture; democratic; Bangkapi District

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตบางกะปิ ได้ขนาดกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.790 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test และ F-test (One – way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกันมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**คำสำคัญ:** วัฒนธรรมทางการเมือง; ประชาธิปไตย; เขตบางกะปิ

## บทนำ

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแนวคิดและเป็นลักษณะเฉพาะในการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละสังคมที่แสดงออกถึงความเจริญของงาน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความก้าวหน้าของคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ๆ ยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม วัฒนธรรมทางสังคมมีส่วนในการหล่อหลอมวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละระบบการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมการเมืองที่มีรูปแบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่พฤติกรรมทางการเมืองมีการแสดงออกอย่างเด่นชัด ทั้งในรูปแบบของปรัชญา อุดมการณ์ ทัศนคติ และความเชื่อทางการเมือง โดยวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นผลของการแสดงออกพฤติกรรมของคนในสังคม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง ที่สะท้อนให้เห็นภาพของการเรียนรู้เป็นเสมือนแนวทางของพฤติกรรมในการเสริมสร้างพลังให้ประชาชนได้ยึดถือปฏิบัติ (The Secretariat of the House of Representatives, 2013)

การพัฒนากระบวนการเมืองการปกครองไปในแนวประชาธิปไตย ต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยควบคู่กันไปด้วย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีเสถียรภาพและประสิทธิผลของการปกครองระบอบประชาธิปไตยรวมถึงความสามารถในการปกครองตนเอง มีความตื่นตัวทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจหรือจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย การมีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยก็จะเป็นเสมือนรากฐานอันมั่นคงของโครงสร้างประชาธิปไตยในระดับชาติ (Peerapong Sutcharitpan, Peeradaw Hmatardam and Parichat Chumpong, 2018)

กรุงเทพมหานคร มีบทบาทและความสำคัญทั้งในฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยและเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ และมีลักษณะเป็นเมืองเอกนครหรือเมืองโตเดี่ยว (Primate City) ซึ่งหมายถึง เมืองที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาจนทำให้มีการเติบโตเหนือเมืองอื่น ๆ และภายใต้บริบททางการเมืองทำให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความกระตือรือร้น และมีจิตสำนึกทางการเมืองมากสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการเมืองระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดีทั้งความรู้ทางด้านบวกและทางด้านลบ (Chamlong Promsawad, 2011)

สืบเนื่องจากเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันมีการแบ่งแยกทางการเมือง จนเกิดเป็นขั้วอำนาจทางการเมืองอันมีแนวคิดที่แตกต่างกัน อีกทั้งพลเมืองในประเทศขาดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตอันสงบสุขของสังคมไทย (Nitithorn Klamkoom and

Choicharn Arsuwattanakul, 2018) ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสาเหตุมาสู่การทำรัฐประหารโดยทหารบ่อยครั้ง จนประชาชนรู้สึกว่าเป็นสิ่งธรรมดาสำหรับการเมืองไทย ทศนคติเช่นนี้ยิ่งเป็นการยากต่อพัฒนาการระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นได้ (Phramaha Bovornvit Ratanachoto, et al., 2020)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาประชาชนในเขตบางกะปิ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาการระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

## ขอบเขตการวิจัย

### ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน ได้ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ (1) การศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (2) การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น (3) การเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ (4) ความยุติธรรม (5) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ (6) การอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และ (7) การมีส่วนร่วมทางการเมือง

2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ ภูมิหลัง (Backgrounds) ของบุคคลเกี่ยวข้องกับระดับวัฒนธรรมทางการเมือง (Sombat Thamrongthanyawong, 2010) สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความสนใจในตัวแปรต่าง ๆ ของภูมิหลังของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติทางการเมือง

### ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 146,513 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากตารางของ Yamane (1973) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

### ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยลงพื้นที่ในเขตชุมชน อาทิ ห้างสรรพสินค้า มหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2563

## การทบทวนวรรณกรรม

### วัฒนธรรมทางการเมือง

ในทุกสังคมการเมือง จะมีองค์ประกอบสำคัญอันเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนคติ ความเชื่อพื้นฐาน ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคม และความรู้สึกนึกคิดนึกคิดของ

ผู้คนที่มิได้ตระหนักถึงการเมือง หรือที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” (Pornamarin Promgird, 2013) เป็นมโนทัศน์ที่สำคัญในสาขาวิชาการพัฒนาการเมือง ซึ่งเป็นสาขาวิชาในทางรัฐศาสตร์ (Heywood, 1997)

ในปี ค.ศ. 1963 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองมีความชัดเจนมากขึ้น เมื่อ Gabriel A. Almond ร่วมมือกับ Sidney Verba ในผลงานการศึกษาที่มีชื่อเสียง เรื่อง *“The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations”* เพื่อดูว่าปัจเจกบุคคล หรือประชาชนที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองนั้น มีคุณภาพในเรื่องการรับรู้ มีความเข้าใจ มีความตระหนัก และมีความโน้มเอียงต่อระบบการเมืองการปกครองของพวกเขาเป็นอย่างไร ส่งผลให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง *“แบบแผน ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมทางการเมืองของคนที่อยู่ในสังคมหนึ่งๆ ที่มีต่อระบบการเมือง”* ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบการเมืองการปกครองของประเทศนั้นๆ (Warunya Sririn and Pornamarin Promgird, 2019)

Ethridge and Handelman (2010) แบ่งวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic political culture) ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบนี้ประชาชนหรือพลเมืองมีความใจกว้าง ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน มีความอดทนอดกลั้นในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยวิถีทางประชาธิปไตย เมื่อมีการเลือกตั้งก็ยอมรับในผลของการเลือกตั้ง แม้ฝ่ายตนพ่ายแพ้ก็ไม่มีการตีรวนเพื่อล้มเลิกการเลือกตั้งนั้นแต่อย่างใด และ (2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (Authoritarian political culture) ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบนี้มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในแง่ที่ประชาชนหรือพลเมืองจะไม่มี ความอดทน อดกลั้น ไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน เนื่องจากเน้นในเรื่องของเสถียรภาพและความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นสิ่งสำคัญ จึงเห็นว่าความคิดเห็นที่แตกต่าง หลากหลายอาจก่อผลกระทบอันเลวร้ายหรือสร้างความวุ่นวายให้กับสังคมได้

### วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประเทศไทย

Boonwat Sawangwong (2016) ระบุว่าอุปสรรคต่อเส้นทางระบอบประชาธิปไตยของไทย คือ การแทรกแซงการเมืองของทหาร ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์ทางการเมือง การออกแบรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมืองที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชัน การขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยของคนไทยที่เคยชินกับการอยู่ภายใต้ระบอบอุปถัมภ์ เนื่องจากผู้นำทางการเมืองไทยเน้นการพัฒนาประชาธิปไตยไปที่การพัฒนาสถาบันทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว แต่ละเลยการพัฒนาปัจจัยด้านวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สำหรับสังคมไทยหรือตามวิถีชีวิตของคนไทย มีนักวิชาการได้เสนอมีลักษณะสำคัญ ๆ หลายประการ ดังนี้

Likhit Dhiravegin (1986) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยหรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตยนั้นเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย (1) จิตสำนึกและศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (2) จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (3) จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น (4) จิตสำนึกในเรื่องส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย (5) จิตสำนึกในความเสมอภาค (6) จิตสำนึกในความยุติธรรม (7) จิตสำนึกในการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่มากกว่า (8) จิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบ (9) จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และ (10) จิตสำนึกในหลักนิติธรรม

Wisut Phothithan (1981) อธิบายว่า วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือบุคลิกภาพประชาธิปไตย มีลักษณะสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ (1) ความมีเหตุผล (2) เคารพตนเคารพท่านหรือการเคารพซึ่งกันและกัน (3) ความอดกลั้นในความแตกต่าง (4) ตกลงกันอย่างสันติวิธี (5) รู้จักมีส่วนร่วมทางการเมือง (6) ไม่ลืมเรื่องสิทธิและหน้าที่ (7) ทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (8) มีอุดมการณ์ร่วม (9) เห็นแก่ประเทศชาติหรือมีความรักชาติ และ (10) พัฒนาความรู้ความสามารถของตน

Pornamarin Promgird (2014) กล่าวว่า คุณลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมที่จำเป็นจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาไปสู่ประชาธิปไตยของไทย มีดังนี้ (1) การมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง (2) การสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด (3) การมีจิตสาธารณะ (4) การยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม (5) การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และ (6) การมองโลกในแง่ดี

Tinnapan Nakata (2003) สรุปลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไว้ดังนี้ (1) มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย (2) ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล (3) เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง (5) มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง (6) มองโลกในแง่ดี (7) วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์ และ (8) ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ

Sombat Thamrongthanyawong (1993) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองประกอบไปด้วย (1) ประชาชนต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย (2) บุคคลต้องมีใจกว้าง (3) บุคคลต้องมีความไว้วางใจ (4) บุคคลจะต้องเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมือง (5) บุคคลจะต้องเคารพในกติกาและกฎระเบียบของบ้านเมือง (6) บุคคลจะต้องให้ความสนใจและติดตามกิจกรรมทางการเมือง และ (7) บุคคลต้องมีความกล้าหาญในการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองด้วยความคิดที่สร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์คุณลักษณะหรือพฤติกรรมด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสังคมไทยจากนักวิชาการจำนวน 5 ท่าน ข้างต้น พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสังคมไทยที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันของแต่ละนักวิชาการเป็นคุณลักษณะที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย (1) การศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (2) การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น (3) การเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ (4) ความยุติธรรม (5) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ (6) การอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และ (7) การมีส่วนร่วมทางการเมือง

### ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมทางการเมือง

ผู้วิจัยให้ความสนใจในตัวแปรต่าง ๆ ของภูมิหลังของบุคคล ได้แก่ (1) เพศ เนื่องจากยังไม่เป็นที่ประจักษ์ว่าเพศชายหรือเพศหญิงมีอิทธิพลต่อระดับของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย (2) อายุ มีความเชื่อกันว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลมีมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น (3) ระดับการศึกษา เพราะการที่บุคคลได้รับความรู้จากการศึกษา ส่งผลให้บุคคลมีความคิดเห็นต่อที่แตกต่างกัน (4) รายได้ ผลการศึกษาหลายชิ้นเสนอว่าสถานะทางเศรษฐกิจของบุคคลเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นในกิจกรรมทางการเมือง และ (5) ทศนคติทางการเมือง การมีเจตคติดีหรือไม่ดีต่อสิ่งเร้าหนึ่งๆ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม หรือบรรทัดฐานของกลุ่มที่บุคคลใช้ดำเนินชีวิต (Oskamp, 1977)

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อทำการศึกษาวัดมาตรฐานของการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามโดยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตั้งคำถามแบบปลายปิดและกำหนดข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามหลักของ Likert Scale 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.790
4. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเองจำนวน 400 ชุด
5. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ได้รับกลับมา พร้อมตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และบันทึกข้อมูลทั้งหมดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางคอมพิวเตอร์

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติทางการเมือง และข้อมูลที่ประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีสถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย  $t$ -test (Independent sample) และการทดสอบ  $F$ -test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) (Thanin Silpcharu, 2012)

## ผลการวิจัย

1. ประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.28$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ( $\bar{X} = 4.49$ ) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านความยุติธรรม ( $\bar{X} = 4.28$ ) และอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ( $\bar{X} = 4.03$ ) ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ( $\bar{X} = 4.00$ ) ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ( $\bar{X} = 3.64$ ) ด้านการเคารพการตัดสินใจเสียงส่วนใหญ่ ( $\bar{X} = 3.62$ ) และ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ( $\bar{X} = 3.44$ ) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05



## อภิปรายผล

1) จากผลการวิจัยที่พบว่าประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Phra Nitat Wongwangphoem, Pasakorn Dokchan, Sukhaphat Anoncham and Padit Kumdee (2019) ที่ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเลย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ การที่ประชาชนมีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยนั้น Wit (1953) ได้อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย คือ การมีวิถีทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อันหมายถึง การมีทัศนคติความเชื่อที่มี เหตุผล มีการวิเคราะห์ วิจัยยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่และมองโลกในแง่ความเป็นจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Sutewee kongkoon (2017) ที่ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2560 พบว่า มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ประกอบกับสถาบันการศึกษามีหน้าที่ในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน จึงสามารถปลูกฝังและกลมกลืนให้นักศึกษามีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของ Jaros (1973) ที่กล่าวว่าสถาบันการศึกษามีหน้าที่ให้ความรู้และอบรมแก่นักศึกษา รวมไปถึงการเปิดโลกทัศน์ทางการเมืองในลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบวิธีการสอน

2) จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและอายุต่างกันมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Khampee Ponkarn and Oranan Kalantapura (2015) ที่ได้ศึกษาอัตลักษณ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง ที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

3) จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Preecha Promsupa (2017) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีทัศนคติทางการเมืองต่างกันมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Sakrit Isariyanon, Chainarong Krunnung and Methina Isariyanon (2019) ที่ได้ศึกษาความเป็นประชาธิปไตยในชุมชนชนบทของไทย กรณีศึกษาชุมชนในแถบลุ่มแม่น้ำบางปะกง พบว่า ส่วนปัจจัยด้านอาชีพ การติดตามข่าวสารทางการเมือง แหล่งรายได้ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความเป็นประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## สรุปผล

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง แต่ยังมีมีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากภูมิหลัง ได้แก่ การศึกษา รายได้ และทัศนคติทางการเมือง

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความ “ท่านสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านความเชื่อมั่นว่ารัฐย่อมรักษาประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อความ “ท่านจะไม่ละเมิดสิทธิอันชอบธรรมของบุคคลอื่น” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านเห็นว่าการอ้างถึงสิทธิต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความ “ท่านเห็นว่าการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ต้องไม่ใช่ลักษณะของพวกมากลากไป” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านเห็นว่าเสียส่วนน้อยไม่มีประโยชน์ในทางปฏิบัติหรือเป็นเสี่ยงที่ไม่มีคุณค่า” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

4) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านความยุติธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อความ “ท่านเชื่อว่าความยุติธรรมจะมีได้บุคคลต้อง มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านเห็นว่าการถกเถียงเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมประชาธิปไตย” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

5) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความ “ท่านเห็นว่าการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวนั้นต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเดือดร้อน” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านเห็นว่าผู้แทนราษฎรและนักการเมืองเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

6) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความ “ท่านยอมรับในความแตกต่างของกันและกันว่าเป็นเรื่องปกติของมนุษย์” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านยอมรับถึงการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยการชุมนุมประท้วง หากการแสดงออกนั้นไม่ทำความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่น” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

7) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความ “ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีข้อความ “ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง” เป็นข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

8) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น และด้านความยุติธรรม และอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์



ของคนส่วนใหญ่ ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านการเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามลำดับ

**ผลการเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร** จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน

2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความแตกต่างกัน

3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ ด้านความยุติธรรม ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน

4) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ ด้านความยุติธรรม และ ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ มีความแตกต่างกัน

5) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามทัศนคติทางการเมือง โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการเคารพการตัดสินใจด้วยเสียงส่วนใหญ่ ด้านความยุติธรรม ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ด้านการอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้เป็นประโยชน์

1. จากผลการวิจัย พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด กรุงเทพมหานครและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ควรกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมผ่านชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามวิถีทางแบบประชาธิปไตย รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่สร้างให้ประชาชนตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น

2. ภาครัฐ ต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและหน้าที่ของพลเมืองให้กับประชาชน เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระยะยาว

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในข้อมูล

2. ควรจะมีการวิจัยในภาพรวมในกรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขตการปกครอง เพื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์และความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละเขต

## องค์ความรู้ใหม่

ทำให้ทราบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหน้าที่ของพลเมืองให้กับประชาชน เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่พึงปรารถนาของประเทศ อีกทั้งช่วยให้ประชาชนตื่นรู้และให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

1) ประชาชนให้ความสนใจต่อการเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง และมีความสนใจในนโยบายที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด แต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะมีการพิจารณาอย่างละเอียดด้วยตระกราะทางวิชาการมากนัก ดังนั้น การเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยทางการเมืองของประชาชน จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองในระดับหนึ่ง

2) การรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่นิยมรับฟังข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภท เนื่องจากประชาชนทุกคนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัยสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั่วโลก ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย การมีสื่อสังคมออนไลน์เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมือง เนื่องจากได้รับรู้ถึงข่าวสารเหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละวันอย่างต่อเนื่อง

3) การสนทนาประเด็นทางการเมือง ส่วนใหญ่สนทนาประเด็นทางการเมืองในโอกาสต่าง ๆ ระหว่างที่ยืนรออยู่นั้นก็มีการสนทนาทางการเมืองกัน เรื่องที่นำมาสนทนาส่วนใหญ่เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรีทำอะไร การทำหน้าที่ในรัฐสภาเป็นอย่างไร และนอกนั้นเป็นเรื่องเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับปากท้องชีวิตความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐาน การสนทนาทางการเมือง ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองอย่างมีความสำคัญ เป็นเรื่องของการตื่นตัวทางการเมืองที่ดี

4) การร่วมรณรงค์หาเสียง ประชาชนมีความนิยมต่อพรรคการเมืองที่ตนเองชื่นชอบอย่างชัดเจน เช่น ความนิยมต่อพรรคพลังประชารัฐ พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ (ปัจจุบันพรรคก้าวไกล) พรรคภูมิใจไทย และความนิยมต่อพรรคประชาธิปัตย์ เป็นต้น ประชาชนส่วนใหญ่เขาเห็นว่ากรรมาการร่วมรณรงค์ทางการเมืองกับพรรคการเมืองที่ตนเองชื่นชอบนั้นเป็นเรื่องที่ดี และมีความรู้สึกว่าการร่วมรณรงค์แต่ละครั้งนั้น เป็นเหมือนกับการเผยแพร่แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างหนึ่งให้กับคนทั่วไปได้รับทราบ และเขาก็มีความเชื่อสัก ๆ ว่า แนวคิดหรือนโยบายที่เขาเข้าร่วมรณรงค์นั้นเป็นสิ่งที่ดียิ่งกว่าที่จะเผยแพร่

5) การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทุกระดับ และการออกเสียงประชามติร่างกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง ประชาชนจึงตระหนักในสิทธิ์ที่ตนเองมีอยู่และใช้สิทธิ์ผ่านการเลือกตั้งผู้แทนของ

ตนเองเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเอง การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ความสนใจทางการเมืองอย่างหนึ่งที่ประชาชนต้องการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง

6) การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง เป็นสิทธิ์ขั้นพื้นฐานที่ประชาชนพึงแสดงออก การแสดงออกเช่นนี้หากมองในแง่ดีนับว่าเป็นการกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้รับทราบถึง การบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลในขณะนั้น หากมองในแง่ของสัญญาณการพัฒนาประชาธิปไตยเพราะประชาชนได้ใช้สิทธิ์ของตนเองและแสดงออกถึงความต้องการของกลุ่มตนเอง

## References

- Dhiravegin, L. (1986). *Political Culture and Political Socialization*. Bangkok: Thammasat University Press.
- Ethridge, M. E., & Handelman, H. (2010). *Politics in a Changing World: A Comparative Introduction to Political Science* (5th ed.). Arkansas: Wadsworth Cengage Learning.
- Heywood, A. (1997). *Politics*. London: Macmillan.
- Isariyanon, S., Krungnung, C., & Isariyanon, M. (2019). The Democratization in Thai Rural Communities: The Study of Bangpakong Community Residents. *Burapha Journal of Political Economy*, 6(1), 16–39.
- Jaros, D. (1973). *Socialization to Politics*. New York, Praeger.
- Klamkoom, N., & Arsuwattanakul, C. (2018). The Democratic Political Culture of the Undergraduate Students Mahidol University, Salaya Campus. *Journal of Southern Technology*, 11(1), 125–130.
- Kongkoon, S. (2017). *Democracy Political Culture of student in College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University*. Sisaket: Sisaket Rajabhat University.
- Nakata, T. (2003). *Thai Way of Life: Political Culture of the New Generation*. Bangkok: Sahai Block & Printing.
- Oskamp, S. (1977). *Attitudes and Opinions*. New Jersey: Prentice hall.
- Phothithan, W. (1981). *Democracy: Concept of an Ideal Democracy*. Bangkok: Thammasat University Press.
- Ponkarn, K., & Kalantapura, O. (2015). Identities and Political Culture of the Sub-district and Village Leaders, Trang Province. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 4(2), 165–174.
- Promgird, P. (2013). *Political Sociology*. Khon Kaen: KCU Printing House.

- Promgird, P. (2014). Political Culture and Democracy Development in North–East Rural Community Area: A Case Study of People in Khambong and Sa–ard Village, Ampure Nampong, Khon Kaen Province. *Humanities & Social Sciences*, 31(3), 63–96.
- Promsawad, C. (2011). *The Political Behaviors of the Middle Class in Bangkok Metropolitan and Vicinities and Thai Politics in the Democratic System during the Year 2008–2010*. Dissertation of Doctor of Philosophy Program (Political Communication), Krirk University.
- Promsupa, P. (2017). Opinions on Political Culture of the Officers of Electricity Generating Authority of Thailand (Egat), Mae Moh, Lampang Province. *Journal of MBU Lanna*, 24(2), 1–7.
- Ratanachoto, B. et al., (2020). Thai Political Culture and the Role of the Soldier and Politics. *Nakhon Lampang Buddhist College's Journal*, 9(1), 128–141.
- Sawangwong, B. (2016). Political Development and the Road to Democracy between Thailand and South Korea. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 5(1), 62–74.
- Silpcharu, T. (2012). *Research and Data Analysis with SPSS and AMOS Statistics* (13th ed.). Bangkok: Business Research & Development Institute.
- Sririn, W., & Promgird, P. (2019). Political Culture and Stabilized Democracy: A Political Sociology Perspective. *Proceedings of 15<sup>th</sup> International Conference on Humanities and Social Sciences 2019 (IC–HUSO 2019)* (pp. 672–686). Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Thailand.
- Sutcharitpan, P., Hmatardam, P., & Chumpong, P. (2018). The Democratic Political Culture of People in Amphur Sichon, Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of Dhonburi Rajabhat University*, 12(1), 211–222.
- Thamrongthanyawong, S. (1993). *The Political culture of the Middle Class in Thai society*. Bangkok: Research Center of NIDA.
- Thamrongthanyawong, S. (2010). The Backgrounds, Political Culture and Political Participation of Thai Youth Leaders. *NIDA Development Journal*, 50(4), 77–98.
- The Secretariat of the House of Representatives. (2013). *Political Culture*. Bangkok: The Secretariat of the House of Representatives.
- Wit, D. (1953). *Comparative Political Institutions: A Study of Modern Democratic and Dictatorial Systems*. New York: Henry Holt and Company.

Wongwangphoem, N., Dokchan, P., Anoncharn, S., & Kumdee, P. (2019). Political Culture of Democracy in the Wangsaphumg Municipality in Loei Province. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 16(75), 26–35.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.